

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association vzw

Vol. 35 n°4 - oktober / november / december 2024

Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

Gezondheid is het grootste geschenk, tevredenheid de grootste rijkdom, trouw de beste relatie.

(Boeddha)

OP NAAR 2025

Het laatste tijdschrift van 2024 is een feit. Een heel jaar lang hebben we via onze papieren en digitale magazines, maar ook via onze website en onze facebookpagina, onze sympathisanten en sponsors op de hoogte gehouden van onze werking in Nepal.

Een kleine maand na het verschijnen van de zomereditie werd Nepal getroffen door rampzalige overstromingen, vooral de Kathmandu-vallei deelde in de klappen. Daar viel in slechts twee dagen tijd de helft van de jaarlijkse gemiddelde regenval.

Ook elders in de wereld hebben we te kampen gehad met zogenaamde 'waterbommen'. Onmiddellijk komt dan de klimaat-

verandering ter sprake, maar dikwijls zijn dergelijke tragedies ook te wijten aan ondeskundige menselijke inmenging zoals het rechttrekken van rivieren, het slopen van dammen, het ondoordacht aanleggen van wegen, het massaal kappen van bomen, overal beton en asfalt...

Het is echter niet onze bedoeling om met dit tijdschrift de politieke toer op te gaan, daar zijn andere kanalen voor. Met dit periodiek willen we de mensen achter onze projecten zichtbaar maken, ze introduceren in jullie huiskamer, ze introduceren in jullie huiskamer, ze introduceren in jullie huiskamer. Dat we daarin geslaagd zijn, bewijst de jarenlange financiële steun die we mochten ontvangen. Kleine bijdragen, grote sommen, samen vormen ze een pot waaruit we de nodige centjes kunnen halen wanneer nodig.

Maar soms zijn er die onverwachte omstandigheden waardoor we met de rug tegen de muur komen te staan, zoals de watervloed van eind september. Onze drie drinkwaterprojecten – Mane Vigur, Dorje Ghyang en Manjuwa – hebben heel wat schade opgelopen. Meer hierover kan je lezen in de rubriek 'Onze projecten'. BIKAS zal zijn rol als verantwoordelijke ouder trouw blijven en mee de schade helpen herstellen. Dat kunnen we echter niet zonder de steun van onze trouwe Nepal sympathisanten.

Ook voor de andere projecten – zoals de bouw van een nieuw sanitair blok voor de Pokra school, de verdere uitbreiding van de Haku-scholengemeenschap en het ondersteunen van de onderwijsprojecten waarover je kan lezen in de rubriek 'Van school tot school' – blijven we rekenen op jullie medeleven en sympathie.

Met de eindejaarsfeesten in zicht kan je mogelijk een familielid of vriend een abonnement op het BIKAS tijdschrift cadeau doen, of een mooie 2025 kalender kopen, voor slechts 15 euro kan je al iemand blij maken.

Het is misschien nu ook het moment om nog een extra gift te doen, die kan dan op je fiscaal attest komen dat je in het

voorjaar '25 van ons ontvangt. Over die fiscale attesten kan je een belangrijk bericht lezen op de laatste bladzijde van dit tijdschrift.

Tijdens de jaarwisseling is het de gewoonte de 'beste wensen' te pas en te onpas rond te strooien. Vaak zijn het woorden in de wind, woorden die men zegt omdat het nu eenmaal van je verwacht wordt. Is het echter niet zo dat we elkaar het hele jaar door alle goeds moeten toewensen? Het eindejaar is ook een tijd van goede voornemens. Laten we daarom trachten van tijdens het nieuwe jaar rekening te houden met de omgeving. De dag starten zonder al te veel vooroordelen kan niet slecht zijn voor het humeur.

Het zou fijn zijn dat ook volgend jaar onze medemensen in het mooie en heerlijke Nepal niet vergeten worden en dat je onze projecten blijft steunen. Onze projecten zijn gericht op de allerarmsten. Onze projecten voorzien de kinderen, zowel jongens als meisjes, van het nodige onderwijs in degelijke klaslokalen. Onze projecten leveren de nodige gezondheidszorg in de meest afgelegen gebieden. Onze projecten verschaffen drinkbaar water...

Mag ik bij deze nog eens benadrukken dat al de giften die wij ontvangen integraal naar onze projecten gaan. Onze vrijwilligers zetten zich belangeloos in voor de vzw BIKAS. Wij blijven trouw aan de idealen die Jos Gobert voor ogen had toen hij, samen met zijn vrouw Betsy, meer van 35 jaar geleden deze vzw oprichtte.

Cliché of niet, toch wens ik, vanuit het hart, in naam van het voltallige BIKAS bestuur onze lezers, sponsors en sympathisanten een hoopvol 2025 toe, evenals fijne en gezellige eindejaarsfeesten. Hou het veilig! Tot volgend jaar...

Irene Van Driessche
 redactieverantwoordelijke
 BIKAS tijdschrift

4^E PIJLERSTEUNPUNT PROVINCIE ANTWERPEN

Jaarlijks nodigt de provincie Antwerpen de ontwikkelingsorganisaties die actief zijn in de provincie uit in het provinciehuis.

BIKAS is altijd actief geweest in de provincie, de laatste jaren vooral in het kader van onze water- en schoolbouwprojecten.

Dirk Logghe, verantwoordelijke voor onze sociale zetel, en Peter David, secretaris, waren maandag 4 november jl. aanwezig tijdens dit netwerkmoment. Een prima gelegenheid om kennis te maken met diverse ontwikkelingsorganisaties en hun werking.

We kregen een boeiende keynote van professor Karine Van Doorselaer, hoofddocente ecodesign van het departement productontwikkeling van de UA. Snel werd duidelijk dat datgene wat als product ecovriendelijk lijkt het soms ook helemaal niet is... Duurzame producten ontwikkelen met voorbeelden uit de derde wereld stond centraal.

Dit interessant netwerkmoment werd afgesloten met een gezellige receptie.

Peter David, secretaris BIKAS

NATIONAL DAY/CONSTITUTION DAY OF NEPAL

De Nepalese Feestdag of 'Constitution Day of Nepal' heeft sinds 2015 plaats op 19 september.

Bij deze gelegenheid bood de Nepalese ambassadeur, Zijne Excellentie Mr. Gahendra Rajbhandari, naar jaarlijkse gewoonte een receptie aan. Ook BIKAS werd uitgenodigd op vrijdag 20 september ll. in het Brusselse stadhuis, plaats van het feestelijk gebeuren in een prachtig kader!

Eerst en vooral was er de klassieke verwelcoming van de aanwezige genodigden. Een speciale verwelcoming gold echter voor de 'Ambassador of the European Union to Nepal', Hare Excellentie Véronique Lorenzo. Meteen een uitstekende gelegenheid voor de Nepalese ambassadeur om de goede banden met de Europese Unie te onderstrepen!

Verder werden alle aanwezigen bedankt voor hun inzet en interesse voor Nepal, die zij door hun aanwezigheid op deze receptie lieten blijken.

Tijdens het tweede gedeelte werden de spreekgestoelten ingeruild voor typisch Nepalese dansen, zelfs maskeransen!

Meteen ook tijd voor versnaperingen en netwerken. Zo konden wij bijvoorbeeld onze BIKAS-werking uitgebreid uiteenzetten aan de geïnteresseerde ambassadeurs van Mongolië en Roemenië! Een mooie en geslaagde bijeenkomst.

Dirk Logghe, bestuurslid BIKAS

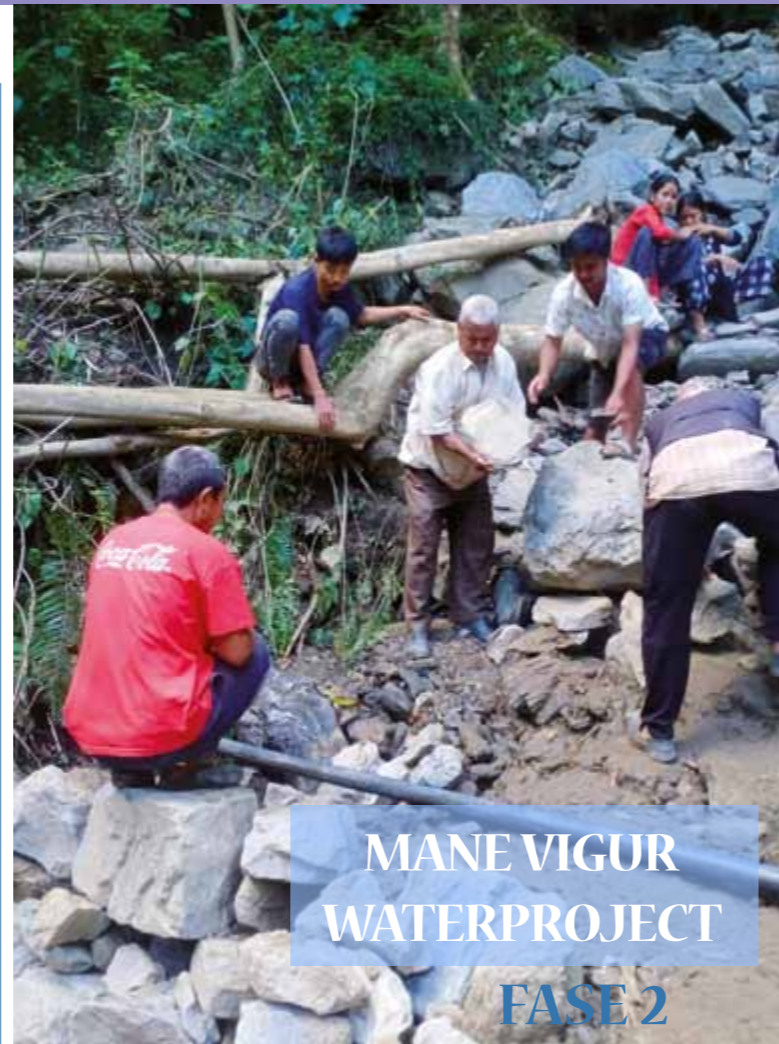

Inleiding

Vrijdag 27 en zaterdag 28 september waren rampzalige dagen voor grote gebieden in Nepal. Voortdurende en overvloedige regenval legde het openbare leven lam. Vooral de Kathmandu-vallei en de hoofdstad werden hard getroffen. Wegen werden als het ware weggespoeld waardoor mensen niet meer naar hun werk konden en winkels en bedrijven onbereikbaar waren om in het nodige levensonderhoud te voorzien. Doordat de overstromingen ook het elektriciteitsnet onklaar maakten en mobiele netwerken uitvielen, werd communiceren moeilijk.

Toch kwamen we na enkele dagen al te weten dat ook BIKAS projecten niet aan de ramp waren ontsnapt. Zo werden de drinkwaterprojecten van Dorje Ghyang, Mane Vigur en Manjuwa zwaar getroffen.

Bij het samenstellen van dit tijdschrift was onze voorzitter Betty Moureaux nog in Nepal. Zij zal begin december de getroffen projecten bezoeken.

MANE VIGUR WATERPROJECT FASE 2

- Meer dan honderd doden bij overstromingen in Nepal. (Nieuwsblad 29-9-2024)
- Dodentol van overstromingen en aardverschuivingen in Nepal loopt op tot 148. (VRT Nieuws 29-9-2024)
- Dodentol van overstromingen en aardverschuivingen in Nepal loopt op tot 170. (De Morgen/Nieuwsblad 29-9-2024)
- Verwoestende overstroming Nepal: huizen spoelen weg, talloze doden en veel vermisten (RTL Nieuws)
- Al 193 doden na overstromingen en aardverschuivingen in Nepal (GVA 30-9-2024)
- Al 200 doden na overstromingen en aardverschuivingen in Nepal (De Standaard 30-9-2024)

Dit zijn maar enkele van de vele berichten die ons eind september en begin oktober bereikten. De daarbij horende beelden spraken boekdelen.

Door aanhoudende hevige regens waren er overstromingen, landverschuivingen, wegen stuk, elektriciteitspannes, waterleidingen onderbroken, enz. En het aantal doden en vermisten liep steeds hoger op.

Vooral de Kathmandu-vallei kreeg het erg te verduren. Wegen in en naar Kathmandu spoelden weg met blokkades tot gevolg. Elektriciteitsleidingen gingen stuk zodat er bijgevolg minder communicatiemogelijkheden waren. Ook de drinkwatervoorziening kwam in het gedrang!

Het hoeft niet gezegd dat wij het ergste vreesden voor onze pas geïnstalleerde waterprojecten.

Wij kregen beelden binnen van dorpsbewoners die volop bezig waren met het herstellen van de waterleidingen om de nodige watertoevoer te verzekeren.

Maar het was blijkbaar niet allemaal kommer en kwel! Uiteindelijk kregen wij ook positief nieuws uit ons (weerom) getroffen Nepal te horen. Onze Mane Vigur watertanks bleven ongeschonden, wat een opsteker was voor de dorpelingen én een pluim dat het eerder geleverde werk prima was.

Met bijgaande beelden bieden wij een overzicht van de aangerichte ravage, maar evenzeer van de daaropvolgende actie van de bevolking, noem het misschien de 'zelfredzaamheid van de dorpsbewoners'!

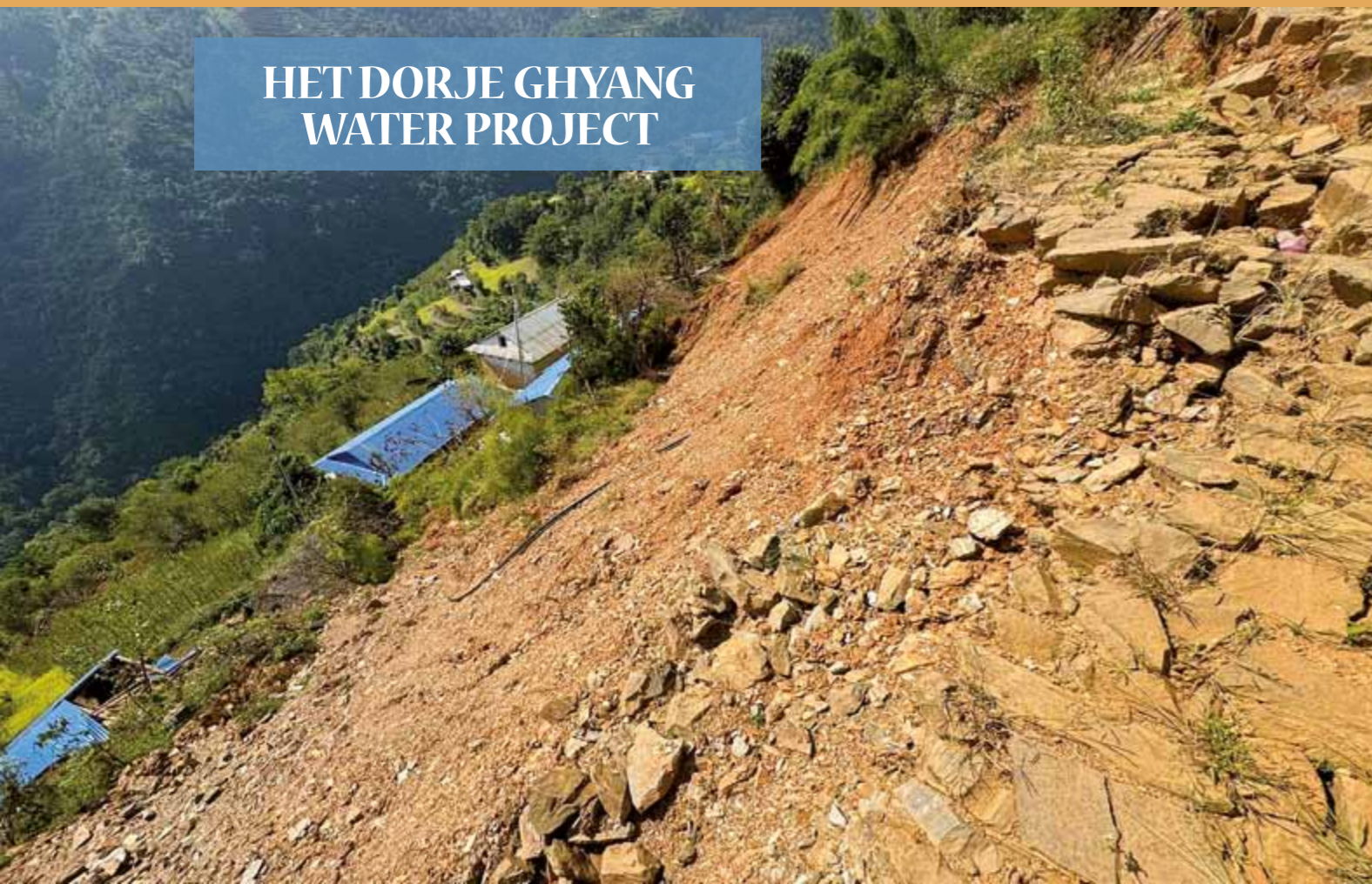
Wij rekenen nog steeds op jullie steun voor Nepal, via BIKAS vzw, BE32 2200 7878 0002, met vermelding: Jo Logghe NOODFONDS (Bijdragen vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.)

Dhanyabad – dank,

De familie Logghe

HET DORJE GHYANG WATER PROJECT

Begin vorig jaar zette BIKAS mee de schouders onder het Dorje Ghyang waterproject en kreeg daarbij de steun van Sofie Lenaerts (zie bladzijde 17)

De mensen van Dorje Ghyang moesten ver in de vallei afdalen voor drinkbaar water. Toen ze de resultaten zagen van het waterproject van buurdorp Manjuwa raapten ze al hun moed bijeen en vroegen BIKAS om ook hun dorp te voorzien van een waterverdelingsysteem.

Ook hier werd een pijpleidingnet aangelegd, kwam er een waterzuiveringstank en een pomphuis, een opvangreservoir... Tot voor de noodlottige moessonregen toesloeg, genoten 135 gezinnen in Dorje Ghyang van een kraan aan huis, een kraan waaruit drinkbaar water vloeide...

Na de rampzalige septemberregen werd de toestand in kaart gebracht. Er was niet alleen materiële schade maar er vielen ook twee doden te betreuren en er raakten enkele mensen gewond als gevolg van meerdere aardverschuivingen. Nadat het water was weggetrokken en de wegen terug berijdbaar waren, werd de schade pas goed zichtbaar. De pijpleidingen zijn door grondverzakkingen en omgevallen

bomen ernstig beschadigd. De watertanks hebben de ramp overleefd maar liggen deels onder weggespoelde aarde bedolven. De leiding naar de waterpomp is door de watervloed losgekomen waardoor de pomp onklaar geraakte. De beek naast het pomphuis kon door de aanhoudende regen de watertoevloed niet meer slikken en trad buiten haar oevers, waardoor de stabiliteit van het gebouw werd aangetast. Ook de benzinetank liep schade op.

Zonder verder in details te treden, kunnen we stellen dat de schade aanzienlijk is. Maar ondertussen hebben de dorpelingen het nodige gedaan om voorlopig over voldoende drinkwater te kunnen beschikken, met andere woorden, er werden tijdelijke herstellingen uitgevoerd.

Zonder twijfel durven we ook voor dit project rekenen op de steun en het medeleven van onze sponsors en sympathisanten. Alle steun, hoe klein ook, is nodig. Je kan je bijdrage storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'hulp voor Dorje Ghyang'.

Dhanyabad, van harte dank...

MANJUWA

Ook het drinkwaterproject van Manjuwa, in de Mahure dorpen in het Kavre district, ontsnapte niet aan de overstromingsramp van eind september.

BIKAS nam in 2019 dit drinkwaterproject ter harte. Het werd voltooid in 2021. Door de coronacrisis moest de plechtige opening noodgedwongen worden uitgesteld naar april van vorig jaar.

Dit project deed een droom in vervulling gaan van 210 gezinnen, voor meer dan duizend mensen. Tweehonderdveertien wateraansluitingen zorgden voor de verdeling van het levensnoodzakelijke water. Ook de school, een klooster, een tempel en een hulppost werden van water voorzien. Er werd een hoogteverschil van 300 meter bedwongen om het bronwater uit de vallei naar boven te pompen...

Door de overvloedige regenval en aardverschuivingen werd het Manjuwa watersysteem zwaar beschadigd. Het was zelfs een tijd onmogelijk om met voertuigen tot bij het getroffen gebied te ko-

men. Pijpleidingen en aansluitingen, de wateropslagplaatsen, het bedieningspaneel, de waterpomp... alles werd getroffen door de watervloed. Er zijn heel wat herstellingswerken nodig en het kostenplaatje is navenant. Ondertussen halen de dorpsbewoners water uit nabijgelegen bronnen.

Maar BIKAS zal, zoals het van een goede huisvader wordt verwacht, helpen om de nood te lenigen. We gaan de bewoners dan ook logistiek en financieel ondersteunen om de watertoevoer in de oorspronkelijke staat te herstellen.

Dit kunnen we echter niet zonder de steun van onze sponsors en sympathisanten. Je bijdrage is daarom ook meer dan welkom op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'hulp voor Manjuwa'.

Dhanyabad, dank, dank...

POKRASCHOOL IN BHADAURE – KAVRE DISTRICT

De verbouwing van de Pokra-school in Bhadaure, een dorpje in het Kavre District is ondertussen voltooid. De bijkomende verdieping is afgewerkt. De school is onbeschadigd uit de zondvloed gekomen. Ook de mooie pas aangelegde speelplaats is intact gebleven.

Het is ondertussen een jaar geleden dat de verbouwingswerken van start gingen. Na maanden hard labeur is de school klaar om de leerlingen te verwelkomen in naar nieuw ruikende klaslokalen.

Het enige wat nog moet gebeuren is de bouw van een sanitair blok want de school is dringend aan nieuwe en extra toiletten toe.

Degelijke toiletten zijn van groot belang, zeker voor de meisjes. Als een school niet over voldoende en degelijke WC's beschikt,

moeten de leerlingen noodgedwongen hun behoeften doen ergens achter het gebouw of in het struikgewas. Jongens maken hier niet veel problemen rond maar voor meisjes ligt het anders. Als de school niet voldoet aan de sanitaire voorzieningen blijven veel meisjes liever thuis dan naar school te gaan. Dit willen we te allen tijde vermijden. Daarom is een nieuw en extra toiletgebouw een noodzaak.

De inhuldiging van de school zal gebeuren als het sanitair blok klaar is voor gebruik, dat zal voor volgend jaar zijn. Onze voorzitter Betty Moureaux zal de school alvast in december een bezoekje brengen.

We durven ook deze keer rekenen op de gulheid van onze sponsors en sympathisanten. Je kan je bijdrage storten op BE32 2200 7878 0002, het gekende rekeningnummer van de vzw BIKAS, met de vermelding 'Pokra school'.

Bedankt, dhanyabad...

DE VIJF SCHOLEN VAN HAKU

Bespreking met de ouders in Sano Haku

Samenkomst van de 'moedergroep' van Sano Haku

Telkens als we in onze vorige tijdschriften verslag uitbrachten over de Haku-scholen was het duidelijk dat naast het klassieke lesaanbod sterk de nadruk werd gelegd op de 'vergroening' van de schoolomgeving, meer nog dit gegeven werd ook educatief uitgewerkt. De samenwerking met CEPP is hier beslist niet vreemd aan.

De Haku-scholen en -dorpen liggen nauw aan het hart van Betty Moureaux, onze BIKAS voorzitter. Zoals ze in het vorige tijdschrift schreef, zal ze ook dit najaar haar geliefde Haku bezoeken. We zullen in het volgende tijdschrift vast en zeker een verslag kunnen lezen van haar verblijf daar.

De Langtang regio werd grotendeels gespaard van de rampspoed die de moessonregens met zich meebracht, de jaarlijkse aardverschuivingen niet meegerekend.

Bij het samenstellen van dit tijdschrift beschikten we enkel over foto's ons doorgestuurd door de gemeenschappen van Haku. Ze getuigen van de gedrevenheid van de directies, leerkrachten en leerlingen van de scholen, van de onderlinge samenwerking met de ouders, de stuwende kracht van de CEPP-medewerkers.

Ze tonen ook de resultaten van de land- en tuinbouw en de vruchten die ze nu ook letterlijk kunnen plukken na jarenlang intensief bewerken van de grond.

Wie de Haku-scholen een ruggensteuntje wil geven, kan zijn bijdrage storten op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding 'Haku'

Dhanyabad, dankjewel...

Een foto van het geschilderd verlaagd plafond.

Papaya's in de didactische tuin.

Aanleg van een kwekerij.

Plaatsing verlaagd plafond in het kleuterklasje van de basisschool in Haku Besi.

Afscheid van Rajesh die zes jaar leraar was in de Haku Secondary School. Hij gaat nu werken in het Lamjung District.

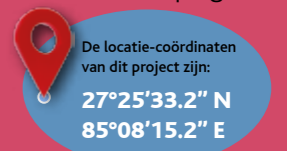

CEPP medewerkers brengen een bezoek aan de kiwi boomgaard in Haku Besi.

< Samenkomst van de 'moedergroep' van Sano Haku

VAN SCHOOL TOT SCHOOL

HET KIND IS EEN WONDER

De Catalaanse cellist Pablo Casals zei het: "Een kind moet weten dat hij een wonder is, dat er sinds het begin van de wereld geen ander kind zoals hij is geweest en dat er tot het einde van de wereld geen ander kind zoals hij zal zijn."

En natuurlijk geldt dat ook voor meisjes...

De belangrijkste motivatie van onze Nepalese partners van het Centre for Educational Policies and Practices is het verbeteren van de kwaliteit van het basisonderwijs. De organisatie kiest ervoor om de talenten, behoeftes en interesses van kinderen centraal te stellen in het onderwijsproces, in tegenstelling tot het grote belang dat traditioneel in Nepal gehecht wordt aan 'book learning' en aan de reproductie van opgedane kennis.

CEPP kiest voor bijzondere aandacht voor de jongste kinderen: de kleuters en de kinderen van de eerste en tweede klas, omdat ze het belangrijk vinden dat kinderen een goede basis krijgen. Ook dat is in Nepal eerder ongewoon: grotere leerlingen genieten meer prestige en krijgen vaak de beste lokalen, terwijl je in leraarskamers tal van didactische materialen vindt die jammer genoeg zelden hun weg vinden naar de klassen met de jongste kinderen.

Het onderwijs voor jonge kinderen verbeteren kan alleen als er een nauwe samenwerking en een goede verstandhouding is tussen de leerlingen, de leerkrachten, de directie, de ouders en de dorpsgemeenschap en als iedereen kan deelnemen aan 'levenslang leren'.

Hoe maakt CEPP in samenwerking met bovengenoemde partners het onderwijs voor jonge kinderen beter en aantrekkelijker?

CEPP veldwerkers leggen tal van huisbezoeken af om ouders en grootouders te motiveren om kinderen naar school te sturen, ze bespreken ook hoe de thuisomgeving het kind kan ondersteunen bij de schooltaken.

Zelfs in de schoolvakantie gaat de greening motivator bij de families langs om te kijken hoe het met de kinderen en het moestuintje gaat.

Moeders helpen de leerkracht om didactische materialen te maken voor de jongste kinderen.

De ouders zijn welkom in de klas. De muren zijn didactisch aangekleed en de sfeer is vrolijk. Schoolmeubilair is vaak een te grote kost. Daarom

zorgt CEPP in elke samenwerkende school voor één modelklas voor kleuters of kinderen van klas 1 of 2. Een eerste ingreep is het installeren van een vloer van recuperatiewood, met vasttapijt eroverheen. Dat houdt stof en koude weg.

De leerkracht mediteert met de kleuters voor de klas begint.

Creatieve werkvormen,

kinderen die hun eigen prentenboekjes maken,

aandachtig rekensommen maken...

... en taalspelletjes spelen.

CEPP plant samen met de jongste kinderen schaduwboompjes aan op het schoolterrein.

Op dit groentebedje zullen de kinderen straks kolen, tomaten, bloemkool en spinazie zaaien en planten.

Dat alles kan natuurlijk niet gebeuren zonder een

aanbod van permanente vorming naar leerkrachten, ouders en ouderraad (school management committee) toe.

CEPP organiseert workshops voor de leerkrachten, o.m. rond motivatie en rond het zelf maken van didactische materialen voor jonge kinderen en het gebruik ervan in de klas.

Deze foto laat duidelijk zien hoe rudimentair de klas oorspronkelijk was ingericht. Dat is het geval in de meeste overheidsscholen in deze afgelegen plattelandsregio's.

Leerkrachten krijgen van CEPP ondersteuning bij de opvolging van de leerlingen. Deze systemen van permanente evaluatie zijn immers nieuw en door de overheid opgelegd.

Vorming voor de ouders is ook onontbeerlijk. De moeders staan centraal.

Hier maken de kinderen uit Klas 1 en 2 kaartjes voor moederdag.

Middagdutje: jonge kinderen hebben nog veel behoefte aan rust.

Samen met ouders en leerkrachten zorgt CEPP ook in elke deelnemende school voor een natuurlijke speelplaats: een veilig terrein met één of meerdere speeltuigen uit gerecycleerd hout. Wat zouden de kinderen daarvan vinden?

De foto's in dit artikel werden genomen door Smarika Limbu, CEPP's pedagogisch verantwoordelijke voor Sindhuli District en door Amarmaya Lama, pedagogisch verantwoordelijke voor Makwanpurgadi. We hopen dat ze u een beeld geven van de motivatie en de inspanningen van de scholen, de leerlingen en hun ouders, om samen met CEPP het basisonderwijs kindgericht te maken en naar een hoger niveau te tillen.

Uw ondersteuning is welkom op het rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw, met als vermelding 'Van School tot School'. Dankuwel!

Paul Beké en Carine Verleye

MASSATOERISME IN DE HIMALAYA NIET MEER TE STUITEN... OF TOCH WEL?

Na ieder seizoen spreekt men van een recordjaar. Afgelopen klimseizoen zouden meer dan 400 buitenlandse klimmers een tocht naar de top van de Everest hebben geboekt. Vergeet niet dat ook nog lokale gidsen en klimmers mee de tocht ondernemen.

Is 2024 het laatste recordjaar geweest? Die vraag kunnen we stellen nu de klimvergunningen een pak duurder zullen worden.

En dan zijn er nog de nieuwe regels die de klimmers kunnen ontmoedigen, eentje daarvan is de 'wag bag'. 'Wag' staat voor waste alleviating gel, een soort van kattenbakzak die de klimmers moeten gebruiken om hun uitwerpselen weer mee van de berg te nemen. Ook moet iedere klimmer acht kilogram afval terugbrengen van de top naar het basiskamp. De expeditiebedrijven moeten ook een lijst indienen van al hetgeen ze van het basiskamp meenemen naar de top. Dat alles moet mee terug naar beneden genomen worden. 'Leave no trace', laat geen spoor achter!

Luxe in het basiskamp zou voortaan ook tot het verleden behoren. Geen commerciële activiteiten meer zoals cafés en koffiebars, spa's en bakkerijen... Geen supergrote tenten meer waarin beameubelde zit- en eetruimtes met televisieschermen worden geïnstalleerd. Geen individuele WC- en doucheruimtes meer, alles moet gedeeld worden. Iedere vierkante meter om te eten en te slapen wordt voortaan strikt vastgelegd.

De impact van het massatoerisme op het milieu en de veiligheid valt niet te ontkennen. Zullen deze maatregelen dan ook de toestroom naar de Mount Everest en de omliggende Himalaya regio kunnen indijken?

De buitenlanders pompen ieder jaar veel geld in het land. Toen in 2020 omwille van de coronacrisis niet kon geklommen worden, betekende dat een financiële aderlating voor de economie van Nepal.

Ook komt de veiligheid van al die bergbeklimmers in het gedrang, denk aan die hallucinante beelden van files naar de top van de Everest.

Chomolungma, de 'Moedergodin van de Aarde, zo noemen de Nepalezen de Mount Everest. Die 'heilige berg' wordt oneerbiedig als een toeristische attractie uitgebuit...

OMDAT HIJ ER IS

Dit zouden de gevleugelde woorden geweest zijn van George Mallory in maart 1923, in antwoord op de vraag van een Amerikaanse journalist waarom hij eigenlijk de Mount Everest wilde beklimmen. "Because it's there,"

Vandaag is het ook de titel van de tweede roman van de Vlaamse schrijver Rik Merchie. Naast auteur is hij ook documentairemaker, leerkracht,... en bescheiden alpinist, zoals hij zichzelf omschrijft. En met dit geheel van vaardigheden is hij er in gelukt om een geslaagd verhaal te vertellen dat zich hoofdzakelijk afspeelt op de flanken van de hoogste berg van de wereld, althans langs de Nepalese zijde.

Twee broers - de oudste is groepsverantwoordelijke van het trekkingbureau - gaan samen op pad met enkele trekkers onder begeleiding van een Nepalese sirdar en sherpa's. Het doel: het bereiken van de top van de Mount Everest door de 'trekkersklanten' met de oudste broer als verantwoordelijke. De jongste broer zal de dienst uitvoeren in Camp ABC, het Advanced Base Camp. Op de flanken van de Chomolungma ofte Everest ontwikkelt zich dan een bijzonder boeiend verhaal. Meeslepend en terdege onderbouwd door historische feiten rond de bergbeklimmers Mallory en Irving, die de auteur duidelijk grondig heeft bestudeerd.

Ook de logistieke kant van het beklimmingsverhaal heeft hij duidelijk onder de knie. Ja, hij heeft wel als bevoorrecht individu de persoonlijke notities van Sofie Lenaerts' beklimming van de Everest in 2016 mogen inkijken! De expeditie oogt zo vanzelfsprekend en gemakkelijk waardoor Merchie meteen ook een vaart in het verhaal weet te creëren. Het noopt bijna tot zelf meestappen en klimmen.

Maar laat ons eerst beginnen met het boek, de roman, te lezen...

Ter info, Rik Merchie is ook schrijver van

- Hitchhiking Everest (2012): 10000 km autostop en wagenziekte
- The great hikes: 12 mythische trektochten die je zeker moet maken, o.m. The Everest Base Camp Trek

'Omdat hij er is' is uitgegeven bij Skribis.

*Dirk Logghe, bestuurslid Bikas
(N.v.d.r. Rik Merchie is ook vriend van BIKAS op Facebook.)*

KALENDER 2025

Wil je gedurende heel het jaar 2025 iedere maand een andere streek of dorp bezoeken in Nepal en dat voor slechts 15 euro? Ja, dat kan als je de mooie 'Nepal kalender 2025' ergens een plaatsje geeft in je huis. De uitgave 2025 is misschien nog mooier dan de vorige. Overtuig jezelf en koop alvast een exemplaar en je steunt tegelijkertijd de Haku scholen.

Voor 1 kalender betaal je 4,20 euro verzendingskosten, voor 2 tot 4 kalenders betaal je 7 euro verzendingskosten.

Stort het verschuldigde bedrag op het rekeningnummer BE55 0011 5790 3144 met de vermelding 'Haku 2025'. (Dit rekeningnummer enkel gebruiken om een kalender te bestellen!)

Mail je gegevens (naam, adres, aantal exemplaren) door naar betty@bikas.be en we doen het nodige.

BIKAS ACTIEF

LEZING DOOR SOFIE LENAERTS

Op uitnodiging van BIKAS was op 16 oktober laatstleden Sofie Lenaerts, bergbeklimster en TV-presentatrice, te gast in Gent.

TV-kijkend Vlaanderen kent haar als maker en presentatrice van het verkeersveiligheidsprogramma 'Kijk uit'. Maar er is natuurlijk veel meer: ze is de derde Belgische vrouw op de top van de Mount Everest, de eerste vrouw van de Benelux die na tien jaar de 'Zeven Toppen' (dit zijn de hoogste bergen van de verschillende continenten) beklommen had, enz. Trouwens, terwijl je dit leest, heeft zij alweer een 'klimpartijtje' in Nepal achter de kiezen...

Maar eerst kwam een andere eminente dame, Lut De Jaegher, aan het woord. Zij is onderzoeker en docent aan de Arteveldehogeschool in Gent en tevens stagebegeleider. In deze laatste functie kwam zij in een klare en duidelijke taal, een mooi gestructureerd overzicht brengen van de jarenlange stagewerking in Nepal. Van de motivering en recrutering van de studenten-stagiairs, de samenwerking met en in de Nepalese scholen (al dan niet in samenwerking met BIKAS), de gedeelde ervaringen, tot de stageverslaggeving bij terugkeer. Een interessante overzichtelijke toelichting van de nog steeds lopende internationale, in dit geval Nepalese, stagewerking.

Nadien keken wij allen samen uit naar de klim- en bergavonturen van Sofie Lenaerts. Zij was immers de stuwende kracht achter het succesvolle BIKAS-waterproject Dorje Ghyang. Met deze pro deo-uiteenzetting ondersteunde zij eveneens onze BIKAS-projecten. Op een heel ontspannen en rustige wijze wist zij meteen de toehoorders te boeien. Niet zozeer door hen een opsomming te geven van haar uitzonderlijke prestaties, maar veeleer door te wijzen op de manier, de groei en vooral de beleving van haar sportieve activiteiten.

Eerst: soloklim? Ja of neen, wat voor en wat tegen?... Doen! Later: Samen met anderen? Met wie? Sherpa's en/of andere klimmers? Wie dan wel? Met hoeveel? Zo werden wij langzaam maar zeker deelgenoot in het leer- en wordingsproces van Sofie's klimwereld. Techniek, ja, het kan niet zonder; fysieke gezondheid, ja, het kan niet zonder, maar er is zo veel meer.

Door haar intense belevingswereld zo een humane insteek te geven en met ons te delen kregen wij als 't ware een nieuwe filosofische kijk op ons netvlies te verwerken: De Wereld van Sofie! Neen, niet verwijzend naar Jostein Gaarders boek of het gelijknamige Radio 1-programma, maar wel naar onze 'Sofie van de Bergen', naar Sofie Lenaerts.

Dank aan beide dames,

Lut De Jaegher en Sofie Lenaerts, die met enthousiasme en warmte voor Nepal hun vrijwillige inzet voor de BIKAS-projecten kleurden.

Dirk Logghe, bestuurslid BIKAS

DHANYABAD

De firma Vandersanden NV uit Bilzen heeft 3 750 euro geschonken aan de Haku-scholen.

Het project 'Van School tot School' heeft 425 euro ontvangen van het Sint-Vincencius Instituut Gijzegem.

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro op jaarbasis ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, lid van Bikas. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mailadres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van BIKAS en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en tips, interessante weetjes...

BIKAS KOMT NAAR JE TOE

Wie geïnteresseerd is in een voorstelling van onze projecten of wie eens graag een trekking in Nepal wil gepresenteerd zien, we komen graag bij jullie langs. Verenigingen, scholen, groepen... Geef maar een seintje op info@bikas.be.

WAT TRUMP 2 KAN BETEKENEN VOOR NEPAL

Ook in de Nepalese kranten wordt het nieuws beheerst door de herverkiezing van Donald Trump als president van de Verenigde Staten. Nepal maakt zich zorgen over het buitenlands beleid van de VS, in het bijzonder over een verschuiving van Washington naar isolationisme. Maar Trumps houding tegenover Zuid-Azie kan ook bepaald worden door zijn nauwe band met de Indiase premier Narendra Modi. Nepal heeft een hechte relatie met de VS. Op 25 april 1947 knoopte het land diplomatieke betrekkingen aan, als tweede land na het Verenigd Koninkrijk. Nepal vestigde zijn ambassade in Washington DC op 3 februari 1958 en op 6 augustus 1959 werd de Amerikaanse ambassade in Kathmandu opgericht. Een aantal ereconsuls van Nepal is gestationeerd in verschillende Amerikaanse steden en een groot aantal Nepalezen woont en werkt nu in het land. Nepalese waarnemers menen dat de banden tussen de VS, India en China het beleid van Washington ten opzichte van Kathmandu zullen bepalen.

BORSTVOEDING

Nepalese artsen raden moeders aan om borstvoeding te geven gedurende de eerste twee levensjaren van een baby of langer, omdat moedermelk het risico op ziekte bij kinderen verlaagt, hun herstel tijdens ziekte bevordert en belangrijke voedingsstoffen levert voor een gezonde groei en ontwikkeling. Lang borstvoeding geven heeft ook voordelen voor de gezondheid van de mama's, o.m. omdat het het risico op borstkanker en diabetes naar beneden haalt. Nepal engageerde zich om het percentage borstvoeding te verhogen tot meer dan 90 procent in 2030, maar het percentage daalde van 70 procent in 2011 tot 66 procent in 2016 en tot 56 procent in 2022. Bij de meest welvarende groep mensen en in de steden, is dat percentage nog veel lager. Om borstvoeding te promoten heeft het Ministerie van Volksgezondheid en Bevolking 36 verpleegkundigen speciaal daartoe opgeleid en gestuurd naar 18 federale en provinciale ziekenhuizen in het hele land.

DIABETES

8,5 procent, oftewel 2 miljoen Nepalezen, lijdt aan diabetesproblemen. Obesitas en slechte eetgewoonten zijn belangrijke oorzaken van de toename van type 2 diabetes. In 2022 kregen wereldwijd 450 miljoen volwassenen van 30 jaar en ouder geen behandeling. De alarmerende toename van diabetespatiënten is een wereldwijd probleem, maar in lage- en middeninkomenslanden zoals Nepal is de ziekte drastisch toegenomen. Er is dringend behoefte aan financiering van geneesmiddelen en aan uitgebreide diabetesprogramma's die vroegtijdige opsporing en effectieve behandeling in deze landen mogelijk maken. Deskundigen en endocrinologen in Nepal denken dat de problemen veel groter zouden kunnen zijn dan wordt geschat. Wat hen veel zorgen baart is dat zelfs jonge mensen lijden aan een hoge bloedsuikerspiegel. Als patiënten een te hoge bloedsuikerspiegel houden, kunnen blindheid, orgaanfalen, een hartaanval of beroerte, en amputaties van de onderste ledematen het gevolg zijn. Naast medische interventies kunnen een gezond dieet, regelmatige lichaamsbeweging en stressbeheersing de problemen verminderen.

ACHTTIEN EN ALLE ACHTDUIZENDERS BEKLOMMEN

Dat kan Nima Rinji Sherpa op zijn palmares schrijven. Als jongste ooit beklom deze Nepalese klimmer alle veertien bergtoppen hoger dan 8000 meter. Hij deed er twee jaar en veertig dagen over. Hij komt uit een Sherpa familie die reeds veel records gevestigd heeft. "Bergbeklimmen is meer

dan werk, het is een bewijs van onze kracht, weerbaarheid en passie", zegt hij op sociale media. "Het bereiken van deze top (*) is niet alleen het hoogtepunt van mijn persoonlijke reis, maar een eerbetoon aan iedere Sherpa die ooit heeft durven dromen voorbij de traditionele grenzen die voor ons getrokken zijn." (*de top van de Shishapangma, 8702m)

EEN WILDE OLIFANT

Ongeveer 120 wilde olifanten leven in Bardiya National Park, het grootste natuurreservaat van Nepal, in de westelijke Terai. Maar één van hen maakt het te bont. Het dier is actief tussen 1 en 3 uur 's nachts en terroriseert de omliggende dorpen, zodat de mensen ofwel wegluchten naar een veilige plek ofwel de hele nacht wakker blijven om zichzelf te beschermen. Acht huizen heeft de olifant al vernield. De zoektocht van het Nepalese leger en van talrijke vrijwilligers heeft nog niets opgeleverd.

VEILIG MOEDERSCHAP

Elk jaar bevallen meer dan 600 000 vrouwen in Nepal. Slechte toegang tot medische zorg tijdens de bevalling blijft echter een belangrijke doodsoorzaak voor vrouwen daar. Het overheidsprogramma voor Veilig Moederschap redt honderden levens van moeders en pasgeborenen. Naast gratis bevallingsdiensten biedt het programma moeders en baby's gratis medische behandeling, een transportvergoeding en geldprikkels voor prenatale controles. Nepal heeft het moedersterftecijfer teruggebracht van 539 per 100 000 geboorten in 1996 tot 239 per 100 000 geboorten in 2016, waarvoor het land zelfs een prijs voor de Millenniumdoelstellingen ontving. In 2021 stierven volgens de nationale volkstelling echter nog 151 moeders per 100 000 geboorten. Gezondheidsfunctionarissen geven toe dat het werkelijke aantal veel hoger zou kunnen liggen, omdat er slechts in 51 van de 77 districten toezicht wordt gehouden. De gezondheidsdoelstelling onder de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN is om het moedersterftecijfer terug te brengen tot 75 per 100 000 geboorten in 2030. Ter vergelijking: België telde tussen 2017 en 2021 een gemiddelde van 7,6 sterfgevallen per 100 000 geboorten...

OPLOSSING VAN EEN HONDERDJARIG MYSTERIE?

Op de Mount Everest zouden de voet, laars en sok van de Britse bergbeklimmer Andrew 'Sandy' Irvine gevonden zijn. In 1924 vertrok een Brits expeditieteam om als eerste de top van de Everest te bereiken. Op 8 juni van dat jaar werd Irvine samen met zijn compaan George Mallory voor het laatst gezien op enkele honderden meters van de top. Het lichaam van Mallory werd in 1999 gevonden. Hebben Irvine en Mallory als eersten de top van 's werelds hoogste berg bereikt? Dat is een vraag die velen al jarenlang bezighoudt.

AFSCHEID VAN DE AMBASSADEUR

Na vier jaar zijn land te hebben vertegenwoordigd, neemt Zijne Excellentie Mr. Gahendra Rajbhandari afscheid van Brussel en van België. Gedurende al die tijd onderhield hij nauwe betrekkingen met Belgische organisaties die zich inzetten voor Nepal, waaronder ook BIKAS. Zo zijn we meerdere malen uitgenodigd om samen met hem en zijn familie Nepalese feesten te vieren. Zo ook nog in september, toen we in het Brusselse stadhuis te gast waren tijdens de viering van de Constitution Day of Nepal. We wensen namens BIKAS Mr. Rajbhandari een veilige terugkeer naar Nepal en veel succes in zijn verdere diplomatieke loopbaan.

TREKKING & EXPEDITIONS
+45 YEARS OF EXPERIENCE

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
ROUND TRIP · RAFTING · SAFARI · HOTEL RESERVATION · AIRPLANE BOOKINGS

ASIAN TREKKING
asian-trekking.com
P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal / Phone: 00977 (1) 4424249
Fax: 00977 (1) 4411878 / E-mail: contact@asian-trekking.com
Contact address and information: Astridlaan 39, 8310 Asselbroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

ANDERS REIZEN
Pionier in wandelreizen

Al jaren de specialist wandelreizen in Nepal

Op eigen houtje, in groep of met je gezin
Verschillende programma's en niveau's

ANDERSREIZEN.BE

WEGWIJZER VZW
ONAFHANKELIJKE REISINFORMATIE

Plan zelf je reis
naar het land van de goden en bergen
met unieke reisinfo op wegwijzer.be

Een andere kijk op NEPAL

Uw steun is welkom!

BE32 2200 7878 0002
fiscaal attest vanaf 40€

BIMAS
www.bimas.be

FISCALE ATTESTEN: GOED NIEUWS!

Er is een **overgangsmaatregel** ingevoerd door de FOD Financiën: **dit jaar is het nog niet verplicht om uw Nationaal Nummer (NN) - rijksregisternummer (RRN) - door te geven.** Al wie BIKAS steunt (vanaf 40 euro in 2024) krijgt van ons dus een fiscaal attest begin 2025, ook als wij uw NN nog niet hebben.

Alle attesten laden wij zoals steeds digitaal op bij Financiën, waardoor uw gift automatisch op uw belastingaangifte in 'tax-on-web' moet vermeld staan. Gezien de mogelijke wetswijzigingen rond het indienen van het Nationaal Nummer raden wij aan toch even uw belastingaangifte te controleren, vooral als wij uw NN nog niet ontvingen. Indien uw gift zou ontbreken vul die dan zelf in op uw belastingaangifte. Uw attest dient dan als bewijs.

Wat voor volgend jaar? Het ziet er naar uit dat Financiën in de toekomst toch het NN vermeld wil zien voor elk fiscaal attest. U vindt uw NN op de achterzijde van uw identiteitskaart. Wie het ons nog niet heeft meegedeeld, kan een **mailtje sturen naar gaby@bikas.be met vermelding van naam en adres** om vergissingen te voorkomen.

Gabriël Roegiers, penningmeester BIKAS
tel.: 0495 15 48 66

BIKAS ON LINE

Buiten onze website - www.bikas.org - zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en word vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT DIGITAAL?

Dat kan als je over een e-adres beschikt. Stuur jouw e-mail door naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drietalig gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

BIKAS
FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Steun: min. 15 Euro op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 Euro op jaarbasis)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be – **Secretariaat:** Dirk Logghe, Oud-Kerkhoflaan 48 in 2650 Edegem, België (alle briefwisseling op dit adres) – tel. 03 289 49 34 – dirk@bikas.be – www.bikas.be – Ondernemingsnummer 0476 058 875 – Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat – Opmaak: info@bijdruk.be / druk: www.gazelle.be